

Mõnus märts

Märtsiga jõudsime talvest kevadesse

Õigust öelda mitte küll päris-kevadesse: klimatoloogiline kevad algab siis, kui ööpäeva keskmine temperatuur ületab pidevalt +5°. Praegu pole kõik põllud lumest puhtad, metsa all on maa paksult valge, vähemalt Lõuna-Eestis.

Aastad pole kaksikvennad. 1993. a tuli kevad, püsis vaid kolm päeva, kohe oli suvi käes. Seevastu vindus 1974. a varakevad väga kaua – üle kolme kuu.

Paljud ilmapärgid näitavad, et ka tänava peaks suur soe hilinema, sest pinnas on veel üsna sügavalt külmunud ja meri laialt jääs. Ja vihma ning lumesulavett ei näikse kusagilt juurde tulevat. Kisub kohe vägisi põua poole.

Märtsi esimene kolmandik oli talvine: Tartumaal arvutati keskmiseks õhutemperatuuriks -4,9°, mis on kraadi võrra madalam kui tavaliselt sel ajal. Kuu kõige külmemad päevad olid 3. ja 4., kui Kundas mõõdeti -23,1°.

Sel talvel jõuti ära pidada kõik neli suusamaratoni. Ilmataat ootas viimase, Haanja sõidu lõpuni ja keeras alles siis vihmakraani lahti.

Paari päevaga jõudis hulk põlde paljaks sulada, enne

kui ilm tagasi talvisemaks pööras. 12. märtsil algas tõeline lumetorm: saartel olid tuulepuhangud 23 m/s, lund tuli ööga Otepääl juurde 20 cm jagu (kokku sai seda jälle 40 cm ümber), Jõhvi 14 cm, mujale vähem.

IIIdekaad, see kevadine (uus aasta-aeg algas ju 21. öösel), vääris oma nime. Esimene hommik oli küll kümmekonna miinuskraadiga, edasi tuli sooja isegi 13° kanti.

Ka päikesepaiste üle ei saanud nuriseda, seda jagus 93 tunni, terves kuus aga 190 tunni ümber, seega saime päikest näha-võtta poolteist korda kauem tavalisest.

Kuu viimane päev, vampiiripäev, nagu toda Mürakaru kalendris nimetatakse (ilmselt maksuameti tähtaja tõttu), oli tõeline koerailm: tormine, lõrtsine, külm. Mitmes paigas sai maa jälle valge katte.

Tõraveri ilmajaama he listas õhtupoolikul ahastav mehehää: "Millas see tuul kord lõpeb?! Ma ei jõua enam kraanat püsti hoida!"

Kui EMHIs arvatati välja kogu riigi keskmised, selgus, et märtsis oli õhukraade -1,2, üle poolteise pügala tavalisest enam, sademeid aga 21 mm

(norm 28 ümber). Kuiv pinnas vajaks taimede kasvuks ning kaevude täitmiseks palju tugevat sadu.

Laias maailmas võis, nagu ikka, leida ka märtsikuus igasugust ilma. Mosambiigis uputas tugev tsüklon nimega Japhet laiu alasid vee alla, Türgi kuurordis Antalya tuli ööpäevaga maha kuu vihmanorm, Indias kaotasid äikesetormis elu 14 inimest ja tuhanded kariloomad.

11. kuupäeval tabas soojalaine Saksamaad. Baieri mägedes võis 15 kuni 20 soojakraadiga suusatada! Talv ei taha lahkuda Kanadast: veel kuu keskel mõõdeti Ülemjärve ääres -32°, Arktilises saarestikus aga -43,2°. Säärest pakast pole praegu isegi Jakuutias. Külmima paigana maakeral püsib endiselt lõunapoolus (USA polaarjaamas mõõdeti kümme päeva tagasi -59,5°).

Sajaaastaest oli paastukuu väga soe: Tartus rehkendati kuu keskmiseks õhutemperatuuriks +1,8°. Sademeid tuli 12 päevaga 14 mm, kahel päeval lumena.

Postimehe kirjasaatjad teatasid ilmaudisest.

Võrust. Algas aasta- või sakalaat. Teed, mis laada algul

põhjata olid, on hästi tahenenud. Israeli-meeste pudukaba kauplused seisavad aga tühjalt. Äriine kitsikus põhjeb rahva raha puuduse pääl.

Viljandi. Praegu on meil imekenad kevadeilmad. Vanemad inimesed tuletavad meelde, et 1863. a. niisama ilus kevade olnud.

Paidest. Meie linna uulitsate mustuse üle on viimasel ajal nii mõnigi kord kaebtusi kuulda olnud, asjalugu ei taha aga siiski paraneda. Paks pori, mustavee loigud, tubade pühkmed, sõnnikuhunnikud, inimesteväljaheited on mitmel pool lausa vedelemas... Et nina koju ei või jätta, siis võib meie juures asi viimati nii kaugele minna, et me kord suukorvid, st õhupuustajad, pääs linna uulitsatel liikuda võime. Shveitsis St Galleni linna uulitsaid aga pestakse kevadel veega!